

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — — — Helyközi telefon 15. sz.

Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PAL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Nemzeti létérdekeink.

(V.) Forduló pontot jelent a magyar politikában a függetlenségi pártok együttes küzdelmének elhatározása, a mely napról-napra impozánsabb módon válik valósággá és hald sikerről-sikerre, egyik parlamenti diadalról a másikra.

A bankkérdés uralta a közelmúlt politikai válságot, e körül támadtak azok a nézeteltérések, a melyek a hatalmas függetlenségi táborát megosztották. Érdekes, de érthető jelenség, hogy ebben a kérdésben találkoztak ismét a függetlenségi pártok és a mit nem sikerült mesterségesen, semmiféle közvetítési akcióval nyélbeűtni, azt megérlelte az idő és alkalom, aktuálisá tette a nemzetnek egy olyan törvényes követelése, a melyről lemondani egyenlő lenne: jövő gazdasági függetlenségünk teljes feladásával.

Természetes és érthető volt, hogy a mikor a régi függetlenségi program egy olyan kardinális pontja lép előtérbe, a milyen a bankkérdés, senki sem hagyhatja cserben a függetlenségi zászlót, a melyre felesküdött és a melyet a legbrutálisabb támadásokkal szemben is diadalra vitt.

Számban bár megfogyatkozva, de a nehéz küzdelemben erő és szilárd elhatározás tekintetében megedződve került vissza a függetlenségi hadserege a politika arénájára és a mikor először elérkezett az alkalom egy pár excellence függetlenségi törekvésért harcba szállani, habozás és kételkedés nélkül fegyvert ragadtak és a küzdelem sikere érdekében fegyverbarátságot kötöttek.

A mikor Kossuth Ferenc, mint a bankvita első vezérszónoka kijelentette, hogy elválaszthatják és megoszthatják a függetlenségi pártot taktikai különbségek a múltban, de ma, a mikor a nemzet függetlenségi és önálló gazdasági berendezkedésre irányuló törekvéseit teljesen figyelmen kívül hagyó kormányjavaslattal szemben indulnak a harcba, együttes erővel, egymást támogatva, tántoríthatatlanul helyt fognak állani: ez olyan tapsvihart és ujjongó lelkesedést váltott ki mind a két függetlenségi párt tagjaiból, hogy az erőnek és elszántságnak ilyen hatalmas demonstrációja valósággal megdöbbsentette a közös bankért hevülő kormánypárti táborát.

Azt mondotta Kossuth Ferenc, hogy bár megbizás nélkül teszi ezt a kijelentést, de ismeri és becsüli annyira a függetlenségi és 48-as program alapján állókat, hogy ezt megtehesse: akkor, a kijelentést követő hatalmas ovációban rögtön megkapta a legilletékesebb szankciót és érezte, látta, hogy azonos érzelmek vibrálnak az egész függetlenségi tábor lelkében, az első csatakiáltásra ellenállhatatlan elszántsággal, a harcból mindenki mindentől

A legnagyobb tisztelettel és elismeréssel emlékezett meg Kossuth arról a tántoríthatatlan kitartásról és végsőig menő s ivósággal megvivott harcról, melyet a Justh Gyula elnöklete alatt álló függetlenségi és 48-as párt folytatott és küzdött végig ezer ellenséggel szembeállva, abban a hitben, hogy a hol egy nemzet törvényben biztosított jogának érvényesítéséről van szó és a hol e jog életbe való átvitele a lét vagy nemlét, az erősödés, haladás és vagyonosodás vagy a szegénység, elgyengülés, kárhozát és pusztulás kérdése: ott nincs akadály, nem lehet gát, a melyet egy öntudatos nemzet akarátának utjából erős kitartással elhárítani nem volna képes.

A közelmúlt ezen nagy tanulságai, a soha fel nem adott függetlenségi törekvések eruptív ereje uralja azt a vitát, a mely a bankkérdésben megindult. Megindult és folyik, impozáns nivón, hatalmas igazságok hirdetésével, elvitázhatatlan nemzeti jogunk érvényesítéséért. Mikor és mennyit fognak elérni, elválnak a közel jövőben.

Fel kell ismernie a nemzetnek a végcél döntő fontosságát és ha ennek megismerése mellett öntudatosan a közvélemény ellenállhatatlan erejével adja meg a függetlenségi küzdő táborának a hatalmas háttvédet: nem lehet kétség a harc győzelmes befejezése, a teljes siker kivívása tekintetében.

Az egységes fellépésben rejlő ellenállhatatlan erő felismerése hozta egymáshoz közel a függetlenségi küzdő táborát és a gazdasági önállóság létkérdésének helyes felismerése kell, hogy egy táborba tömörítse mindazokat, a kik gyermekeik és unokáik részére egy szebb, boldogabb és virágzóbb Magyarországot, független és erős nemzeti öntudatot akarnak örökségül hagyni.

Lebegjen szemünk előtt az ösztartásnak — ugyszólván — katedrai példája: a magában álló vesszőt egy kis gyermek is kettétörheti, de ha összekötjük, ha az egyes vesszőkből a római fascések példájára erős köteget, erős nyálábot alkotunk, összehajlitani és széttörni emberi kéz képtelen.

Egy nemzetet addig lehet leigázni és gazdasági járomba tartani, a míg szerte-forgácsolva ellenállásra és erő kifejtésre képtelen, de ha összefog, ha tömörül és öntudatos akarattal elszántan sikra száll: rajta semmiféle hatalmak nem győzedelmeskedhetnek.

== Szabadalmi jog átruházhatósága. A rendszerint vagyoni értéket képviselő szabadalmi jog élők között egészben vagy részben átruházható, annak gyakorlathavétele vagy használata másnak engedélyezhető lévén a jog utódra történt átszállása esetében a jogutódot kora nélkül, vagy a szerződésileg megállapított korlátozás mellett az átruházott szabadalom tekintetében ugyanazon jog és védelem illeti, mint amely a szabadalom tulaj-

Képviselőnk

a t. Házban.

Dr Valentsik Ferenc, Székelyudvarhely város függetlenségi képviselője nagyszabású beszédet mondott az országgyűlésen. Ő volt a szerdai ülés első szónoka, ki a kormány közös-bankos törvényjavaslata ellen felszólt.

A fővárosi napilapok teljes elismeréssel nyilatkoznak Dr Valentsik beszédéről, aki Kossuth Ferenc mai számunkban közölt és Földes Béla határozati javaslatát tette magáévá s fogadta el a kormány javaslatával szemben.

Képviselőnk tömör szerkezetű, komoly beszédében csoportosította azokat az érveket, a melyek halomra döntik az önálló bank ellen hangoztatott ellenvetéseket. A javaslat, úgymond, az utolsó évek eseményeire azt a bizonyos fátyolt akarja ráborítani; el akarja feledtetni, hogy ebben a Házban nem régen határozatot is hoztak az önálló banknak 1911. január 1-ére való felállítása iránt. Holott míg az önálló bank kérdése ránk nézve nemzeti becsület kérdése, Ausztriára nézve a közös bank gazdagodási kérdés.

Madarassy-Beck bárót annyira elfoglalták pénzügyi tanulmányai, hogy a közjoggal már nem volt ideje foglalkozni, mert akkor nem mondaná, hogy a bankügy a közösen intézendő ügyek közé tartozik s így a velem a közösség mellett van.

Maggyöző érvekkel mutatta ki, hogy azok az ellenvetések, amelyek önálló bank esetére az értékpapirosok visszaözönlésével, a diszázsióval és a kamatlábemeléssel fenyegetnek, nem állanak.

A készfizetések kérdésével kapcsolatban utalt arra, hogy a kormány és pártja a választások idején a készfizetéseket, mint nagy vívmányt hirdették, most meg előáll a munkapárt szónoka és pártjának nagy lelkesedése közben kijelenti, hogy a készfizetések semmi jelentőséggel sem bírnak. Ez frivol játék a nemzet önértékelésével. Mert vagy fontos a készfizetés akkor meg kellett volna csinálni, vagy nem volt jelentékenny és akkor abba a táborba toborozni a választókat ezzel a jelszóval nem lett volna szabad.

Mi harcba szállunk az önálló bankért, az önálló gazdasági berendezkedésért — fejezi be szavait Valentsik — és csekély tudásunkhoz képest becsületesen ki is tartunk ezen programunk mellett; nem fogadom el ezen törvényjavaslato, ellenben elfogadom Kossuth Ferenc és Földes Béla határozati javaslatát.

Valentsik Ferencet beszéde végén az ellenzék melegen üdvözölte.

== Kossuth és Justh az együttes küzdelemről. A budapesti VII. kerületi függetlenségi pártkör a bankvita megindulása alkalmából táviratban üdvözölte Kossuth Ferencet és Justh Gyulát abból az alkalomból, hogy a bankvitában együttesen, vállvetve küzdenek. Az üdvözlésre Kossuth Ferenc és Justh Gyula a következő válasz-táviratokat intézték a VII. kerületi függetlenségi pártkörhöz:

„Távirati üdvözléteket köszönöm. Küzdelmeink sikertelenségét mindig a szétbuzás okozta. Adja Isten, hogy a nemzet saját kárán tanult legyen és erős ellenzéki akciókat a küzdelemet felbressze. Kossuth, Szives üdvözléteért hálás köszönet.”

Színes képek.

A főispán és a sajtó.

— Hallotta?... Marostordában is észrevették már, hogy az új főispán inkább kedveli a sajtót, mint a sajtót...

— Vajjon miért!? Hiszen csak az erősakos és titkos utakon botorkálók kerülnek nyilvánosságra.

— Hát még azt sem tudja? Pedig nagyon egyszerű. Ő méltósága a Bánffy-féle „szelid nyomás“-os kormány idejében lett főispán s ezt a „mesterségét“ Fejérváry darabontéknál is buzgón folytatta — Háromszéken...

*

A főispán három széken.

— Szerencsés kópé ez a mi főispánunk.

— Hogyan érti ezt?

— Ugy, hogy egyszerre három főispáni széken ül és így dupla lénungot huz.

— Nem lehet ez valami szerencsés állapot.

— Ugyan miért!?

— Azért, mert régi találó közmondás, hogy aki sok székre ül, előbb-utóbb valamelyikről a pad alá kerül...

*

Vajjon mit titkol?

— A főispán a közigazgatási ülésekből vajjon mit titkol!?

— El sem képzelhetem. Valószínűleg azokat a „közigazgatási kapacitási“ botlásait, melyeket csak titokban szeret ő méltósága tartogatni...

*

A marosvásárhelyi „Székely Ellenzék“ január 17-iki 10. számából.

— A főispán egyedül kívánta a küldöttsegeket fogadni. Ugy látszik ebből, hogy nem kedveli a nagy nyilvánosságot. A munkapárt küldöttiségével mégis bejutott a sajtó egy képviselője.

— Nos, és? Kérdezhetik önök...

— Csak annyi, hogy az az egy is megbánta, hogy őméltósága magas színe elé járt, mert őméltósága ugyancsak megmosta kivétel nélkül a sajtó-munkások fejét.

*

— Igaz, hogy Haller János gróf — az új főispán — nem barátja a sajtónak?

— Ostromolnak e kérdéssel lépten-nyomon.

— Én nem tudom, hogy barátja-e, vagy sem. Egy azonban bizonyos, hogy ha barátja is véletlenül — „hát csak távolról az“.

Kossuth Ferenc beszéde.

(A készfizetések.)

Rá kell még mutatnom arra is, hogy a közös bank fennállása Magyarországot hátráltatja abban, hogy egy rendkívül nagy érdekét kielégítse, a készfizetéseknek a felvételét, amely érdek nagyságáról a t. tuloldalt nem kell meggyőződnöm, mert csaknem mindnyájan hangocatták ennek a nagy magyar érdeknek kielégítését akkor, midőn választóik elé mentek. (Mozgás és zaj.) Meg vagyok győződve, hogy ha bírnák, megtartanák ígéretüket, de nem bírnák. Pedig annyira el vagyunk látva a készfizetések felvételére, hogy a készfizető német birodalmi banknak aranykészlete csak fele az Osztrák-Magyar Bank aranykészletének s azért mégsem veszi fel az Osztrák-Magyar Bank a készfizetést, mert azt Ausztria ellenzi. Tehát egyik legjogosabb érdekünk kielégítését ellenzi Ausztria, mi pedig ezt türjük, mert nincs önálló bankunk.

Most előttünk fekszik egy új törvényjavaslat, amelyben bizonyos kikötések vannak, hogy a bank tehessen javaslatot a készfize-

tésnek felvételére: e javaslatot majd a két kormány elfogadja, vagy nem és a két országgyűlés is elfogadja azt, vagy nem. Hiszen-e valaki komolyan, hogy ha a bank ilyen javaslatot fog tenni, az osztrák Reichsrath ezt el fogja fogadni? (Élénk felkiáltások a baloldalon: Soha!) Ezt valóban nem lehet elhinni addig, míg a felfogás Ausztriában meg nem fog változni, erre pedig valóban nincs kilátás. (Ugy van! a baloldalon.)

Ebben az új törvényjavaslatban azt látom, hogy a valuta fentartása a bank új alapszabályai 1.§-ában az az eszköz van kontemplálva, hogy a külföldi váltóknál a kifizetésre jutó értékben a koronaérték paritása biztosítva maradjon. Hát ez meg is fog történni, mert ez a bank érdeke és mindaddig, míg a bank ezt keresztül bírja vinni, keresztül is fogja vinni; ha olyan lenne a krízis, hogy a bank ezt többé nem fogja bírni keresztülvinni, akkor hiába fenyegeti meg egy másik azzal, hogy nagy szigorral el fogják venni az ő szabadalmát, épen a nagy krízis idején anélkül, hogy készen volna egy másik bank, amely a megszüntetett szabadalmat átvehetné. Én ezt teljes lehetetlenségnek tartom és igazán mondom, másnak nem tekintem, mint porhintésnek. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.) Az az intézkedés, hogy négy hét alatt a készfizetés felvételét letárgyalandó, szerintem nem más, mint a klotürnek bejelentése. (Igaz! Ugy van! baloldalon.) Ez pedig a legnagyobb házszabálysérelem lenne, (Élénk helyeslés balfelől.) más részről pedig az, hogy meg nem szavazott valami Magyarországon törvénynyé lehessen, egyenesen alkotmányértés. (Élénk helyeslés és taps a baloldalon.)

(Törvényes rendezést!)

Most a bankügyben nem rendes állapotban vagyunk. Bekövetkezett az az állapot, melyet az 1899. XXXVII. t.-c. előrelátott. Ezt a rendellenes állapotot meg kell szüntetni, de nem azzal, hogy mi az ellenzékeken siessünk megszavazni a bankszabályom javaslatot. (Mozgás jobbfelől.) Mert nemcsak a magyar ellenzékétől függ az, hogy ez a törvényjavaslat mikor lesz törvénynyé, hanem az osztrák Reichsrathtól is függ. Ki tudja, hogy az osztrák Reichsrath — nem tudom, micsoda okért késlelteti a megszavazást, talán a lengyel csatornák okából, vagy az olasz egyetem okáért, vagy a fogyasztott hus okáért. — Mi, a magyar ellenzék azonban nem vagyunk hajlandók legjobb meggyőződésünk ellen szavazni azért, hogy a helytelen időbeosztás folytán kellemetlen és abnormis állapotban van a bank és a valuta-ügy. Azért tehát, hogy e rendes és törvényes uton vessünk véget a rendellenes állapotnak és hogy eleget tegyünk a magyar önálló nemzeti érdeknek, a következő javaslatot adom be pártom nevében: (Halljuk! Halljuk! a baloldalon. Olvassa.)

(Határozati javaslat.)

Mondja ki a képviselőház, hogy Magyarország közgazdasági boldogulását és fejlődés követelményei folytán szükségszerűen növekedő pénzügyi terhek fedezésére csupán a közgazdasági önállóság alapján tartja lehetségesnek (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) és azért ennek megvalósítását tekintve a magyar közgazdasági politikában követendő vezérgondolatnak. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ebből kifolyólag a jegybank-ügy rendezésénél is az önálló magyar bank létesítését követeli. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Mint hogy pedig a kormány javaslata a közös jegybank alapján áll és mint hogy egyáltalában a kormánynak beállott politikája az, hogy a bankközösség fentartásának, aminek következtében az önálló közgazdasági berendezkedés és különösen a bankügy önállósításának még csak előkészítését sem kezdeményezi; mint hogy továbbá a javaslat még azokat az előnyöket sem biztosítja a magyar közgazdaságnak, amelyek a közös bank rendszere mel-

lett is elérhetőek volnának, nevezetesen a kötelező készfizetéseknek közgazdaságilag és pénzügyileg teljesen előkészített tényleges felvételeit is elejti és az e téren szenvedett kudarcot részint értéktelen, részint aggályos fermészetű intézkedéssel iparkodik palástolni:

a Ház az Osztrák-Magyar Bank szabálmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot nem fogadja el, (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) hanem utasítja a kormányt, hogy az önálló magyar jegybank megvalósítását célzó javaslatokat terjesszen a Ház elé. (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlük.)

Holló Lajos: Kérjük a neveket! (Zaj.) Elnök cseppet.)

Justh Gyula: Kérjük a határozati javaslatot. (Zaj.)

Rudnyánszky György jegyző olvassa: „Kossuth Ferenc, Benyovszki Sándor gróf, Apponyi Albert gróf, Somssich Tihamér gróf, Sági Gyula, Ugron Gábor, Kovács Gyula, Hédervári Lehel, Novák János, Kelemen Béla, Kobek Kornél, Nádányi Gyula, Pozsgai Miklós, Hegyi Árpád, Ivánka Imre, Polónyi Géza, Kapotsfy Jenő, Palugyay Mór, Huszár Károly (sárvári), Szentiványi Árpád, Szali László, Bosnyák Géza, Szluha Bernát Béla, Herceg Sándor, Hock János, Fráter Loránd, Hammersberg László, Csermák Ernő, Faragó Antal, Vertán Etele, Csemez István, Török Kálmán, Szakács Andor, Kun Béla, Lévy Mihály, Eitner Zsigmond, Beck Lajos, Meskó László, Tüdös János, Földes Béla, Kelemen Samu, Batthyány Tivadar gróf, Zlinszki István, Lovászy Márton, báró Mannsdorff Géza, Esterházy Miklós gróf, Sennyey Miklós báró, Sümegi Vilmos, Paizs Gyula, Benyovszky Mór gróf, Thaly Ferenc, Benedék János, Jaczkó Pál, Urmánczy Nándor, Barta Ödön, Batthány Pál, gróf Bethlen István, Mádikovács János, Zelenyák János, Giesswein Sándor, Förster Aurél, Bakonyi Samu, Jármay István, Justh Gyula, (Éljenzés és taps a baloldalon.) Bottlik István, Szebeny Antal, Ráth Endre, Pap Zoltán, Justh János, Horváth József, Holló Lajos, Barsay Andor, Ábrahám Dezső, Horváth Mihály, Bakó József, Szabó István, (zámolyi) Kovácsy Kálmán.

(Ováció Kossuthnak)

A baloldalon mindenki feláll, a képviselők oda tódulnak az első padhoz és az összes függetlenségi képviselők egyenként üdvözlük Kossuthot. Legelsőnek Justh Gyula, utána a többiek mindkét függetlenségi pártról és a pártonkivüliek. Percekig tart a lelkes ováció, taps és éljenzés.

(Vége.)

A Z ER D Ő.

Irta: ZEMPLÉNI ÁRPÁD.

E tölgyes erdőt össze lötték,
Itt ágyu döngött, puska szólt.
Gally s lomb takarta lenn a földet
S fönn a koronájok pusztá volt.

Itt hulltak el véres csatában
A végső honvéd-csapatok,
Mert mind honára esküdött föl,
Megadást egy sem fogadott.

Az erdő lombtalan, kopasz lett,
Az ország pusztá, néptelen.
Nők, lányok, aggok szántogattak
A sok vérszentelt harc-helyen.

A tölgyes erdő helyre nőtte
A lepazarlott lombokat.
Csak úgy zúg, mint hajdanta zúgott;
Nem változott meg. Vad maradt.

A nemzet is csak helyre nőtte;
Csupás nyomát itt nem leled.
De bukni kész ma is jogáért!
Nem változott meg. Nem feled.

— Aki nem törődik a saját jogaival, nem tiszteli a mások jogait sem.
— Csak a tudatlan az igazi szegény.

HIREK.

Az általános választójog és a kereskedők.

Bánffy Dezső báró Budapesten a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségében nagyszámú hallgatóság előtt előadást tartott az általános, titkos választói jog és a kereskedelem viszonyáról.

Bánffy abbó indult ki, hogy a konzervatív szervezkedéssel szemben, mely a munkásság választójogi mozgalmát akarja ellensúlyozni, mindazoknak szervezkedniök kell, a kik a választójog reformját nem egy osztály, de az egész nemzet érdekei szerint akarják megvalósítani. A mostani cenzusos szavazati jog elsősorban a kereskedőkre kedvezőtlen, mert míg a gazdáknak hatvan százaléka választó, az iparral és kereskedelemmel foglalkozóknak csak harminckét százaléka. Így eshetik meg, hogy még oly városokban is, a hol a kereskedők és iparosok többségben vannak, nem választhatnak maguknak megfelelő képviselőt. A titkos szavazás csak azért szükséges, mert alig van társadalmi osztály, mely annyira függene a hatóságoktól, mint a kereskedők. A kiskereskedők legfőbbjének trafikja, italmérési engedelmé, só-árusítási joga van, a nagyok pedig többnyire szintén üzleti viszonyban vannak az állammal s így a kormányhatalom befolyása elől alig zárkozhatnak el választások alkalmával. Az ország függetlenségének különben is első alapfeltétele a középosztály gazdasági és politikai függetlenítése. A nemzeti életnek és kultúrájának új lendületet, belső és külső terjedést csak is az ipar és kereskedelem tudna biztosítani, s az ipari és kereskedelmi középosztály, mely a hivatalnokokhoz képest független existenciát nyújt. Ezért kell összefogni a választójog érdekében a kereskedőknek és iparosoknak a munkássággal, mely helyzetének javulását szintén csak az ipar és kereskedelem virágzásától várhatja. Az öntudatra ébredt, ez idő szerint jogokkal nem bíró, vagy csak korlátolt joggal fölrüházott elemek együttes működése és összetartása szükséges ahhoz, hogy az új, nyugati Magyarország kiépüljön s gazdag országban vagyonos és független állampolgárok élhessenek. Hogy ezt elérhessük ennek egyetlen biztos eszköze az általános, egyenlő és titkos választói jog.

Bánffy beszédét a hallgatóság zajos tetzésselei fogadta. A fölolvadás után társasvascsora volt.

— **Polgárok közgyűlése.** A székelyudvarhelyi polgári önkepző és segélyező egyesület rendkívüli közgyűlése ma (vasárnap) délután 2 órakor az egyet nagytermében lesz. Ismételtén felhívjuk erre a tagok és érdeklődők figyelmét.

— **A polgári perrendtartás új törvényének életbe léptetése** e hó 15-én már megtörtént. A hivatalos lap keddi száma egész terjedelmében közli a törvényt.

— **Köztársasági párt Magyarországon.** Dr Nagy György volt székely országgyűlési képviselő február 7-én nősül Hatvanban. Azután Parisba megy. Kihallgatásra jelentkezik Fallières elnöknel és bejelenti neki, hogy megalakította Magyarországon is a köztársasági pártot. „Tízezen vagyunk már republikánusok — mondotta Nagy György „A Nap”-éknál — és azt hiszem, elérkezett az ideje, hogy kibontsam a trikólrót. Nem Budapesten lesz az alakulás, hanem Hódmezővásárhelyen. Füttyülünk a kormány jóváhagyására; az egyesületet egyszerűen bejelentem a polgármesternek. A politikával nem törődöm; vérző szívvel nézem az eseményeket, a kormány égbekiáltó honárulását. Ezentul csak a republikánus pártnak élek...”

— **Csizmás hölgyek.** A nagy kalapok, dárdaszerű kalaptük utódai a most divatos szűk és rövid szoknyák — a női tábbeli divatra is átalakító hatással lesznek. A jelenlegi félmagas cipők, melyek már két évtized óta uralják a divatot, helyet fognak engedni ismét a női csizmák divatjának. Természetesen a mai igényeknek megfelelő könnyű formában.

— **Városi közgyűlés** volt tegnap délután. A közgyűlés a késő esteli órában is folyt. Tudósítást jövő számunk hoz.

— **Himzés.** Fehér, színes és Japán himzést házakhoz, valamint menyaszszonyi, bál ruhákat és bluzokat elvállal külföldi gyakorlattal bíró nő Székelyudvarhelyt, Attila-utca 3 sz. alatt. Izléses, pontos munka. Olesó árak.

— **Polgári fillérestély.** A polgári önkepző- és segélyező-egyesület rendes fillérestélyeit e hó 23-án (holnap, hétfőn) ismét megkezdte. Az estélyt Csép Berta, Hermann Eliz, Fischer Ferenc és Bodrogi Balázs rendezik. Műsora: „Bál az utkaparónál”. Párjelenet. Előadják: Bartók Ágnes, Daróczy József. Énekel Kovács Erzs. „A hajművész harmadik jelenetét személyesítik: Bodrogi Balázs, Nevelits István és Fazakas Mózes.

— **Szabad lyceum.** Mult vasárnap délután 167 hallgató jelenlétében a Himnusz elnevelése után, Dr Burnász Imre orvos tartott igen érdekes és tanulságos előadást: „A fertőző vagy ragályos betegségekről.” Nagy figyelemmel hallgatott előadásában főképp a kolera, tifusz és tüdővész ragályozás utján való terjedését ismertette, s rámutatott az ezen betegségek terjedése elleni védekezés módzataira, s azon káros következményű mulasztásra, melyek a tudatlanság és ragályozás eseteinek el nem hívéséből származnak. A minden részében kiváló tanulságokat nyújtott felolvasás után Izsák István iparos ifju szavalt közvetlenséggel Csengei Gusztávnak „A fogoly lengyel” című költeményét. Előadónak a hallgatóság köszönetét, a szaválnak dicsérését Gyerkes Mihály biz. jegyző fejezte ki, mely után a Szózatot énekelte el a nagy számú érdeklődő hallgatóság. Ma délután 2 órakor Burger Arthur főgim. tanár tart előadást a rendes helyen, a polgári kör nagytermében.

— **Vizsgálat a sepsiszentgyörgyi választás ügyében.** A Hegedüs Lóránt munkapárti képviselő sepsiszentgyörgyi mandátuma ellen benyújtott petíció ügyében kihirdette a Kuria határozatát Sebestény Mihály tanácselnök. A Kuria elrendelte a biz. nyitást és a kérvényezők által felajánlott tanúk kihallgatását a következő öt abszolút érvénytelenségi esetre:

1. Igaz-e hogy a megválasztott képviselő id. Porzsolt Károly szabómesternek ígéretet tett, hogy Károly nevű fiának előléptetését kieszközli és István nevű pénzügyigazgatósági díjnok fiát hivatalnoknak kinevezteti?
2. Igaz-e hogy ígéretet tett Fodor Aladár járásbírósnak, hogy őt, ha rája adja szavazatát, segédtelekkönyvvezetővé neveztetni ki, fiait pedig katonai iskolába helyeztetni el?
3. Igaz-e, hogy id. Demeter Ferenc cipésznek megígérte, hogy Sandor nevű fiát, akit elbocsátottak vissza helyeztetni a járásbíróshoz?
4. Igaz-e, hogy ígéretet tett Dima József gyepmesternek, hogy javadalmazását a városnál megjavíttatja, ellenben, ha nem adja rá szavazatát, úgy állásától elmozdítottatja?
5. Igaz-e, hogy Szijjártó Sámuel földmivesnek megígérte, hogy ha rája szavaz, honvédmegdíjat szerez neki?

A Kuria a vizsgálat megejtésével a marosvásárhelyi királyi ítélőtáblát bizta meg.

— **Két község közös útja.** Az olyan út, mely — habár arra egyes birtokokhoz való hozzáférhetés céljából is van szükség — két község területére terjed ki és valamely község egy más község határában levő területre mezei közös dűlőut céljaira kisajátítási jogot nem nyerhet — mezei közös dűlőutnak nem tekinthető. (Keresk. min. 14,688-910. sz. hat.)

— **Hol van Székelyudvarhely?** Ugy tudjuk s talán nem csalódunk feltevésünkben, hogy Székelyudvarhely mai napig is Magyarországon van és Udvarhelymegye jelenlegi székhelye. Hajdanában székely anyaváros volt, a mely irányt adott a székelység fejlődésének. Nehány évvel ezelőtt még szinmagyar volt; csak nem régóta kezdődött meg a nemzetiségi invázió. Semmi kifogásunk ellen. Örülünk, ha nemzetiségi testvéreink felkeresnek s itt letelepedve, új otthon találnak. Azt azonban minden körülmények közt megkivánjuk, hogy aki köztünk akar élni, az alkalmazkodjék is hozzánk s ne vállalkozzék itt: a székely anyavárosban nemzetiségi törekvések szolgálatára s ne igyekezzék meghamisítani a magyar közjogot. Ugyanis a következő feliratos naptár jutott kezünkbe: „Friedrich G. Lootz Székelyudvarhely (Siebenbürgen) Eötvös-u. 3. szám. Fleisch, fette, Spech, Salami und Selch varan fabrik. Gegründet 1883.” Biz ez arculcsapása annak a székely-magyar közönségnek, a mely fentartja Friedrich Lootz ur üzletét. A tiszta székely népnek ilyen naptárt osztogatni itt, a székelység metropolisában, igazán nagy merészség kell. Ezuttal csak tudomására hozzuk a közönségnek, azoknak, a kik még nem tudták volna, vagy a kik nem jutottak még ilyen naptár birtokába. Bizony, aki köztünk s a mi filléreinkből akar nemcsak megélni, de vagyont is szerezni, az tartsa tiszteletben e város és vidékének közönségét s őrizkedjék a germánizálás hasonló módjától. Ezt nemcsak elvárjuk, de meg is követeljük — pénzünkért. (Beküldték.)

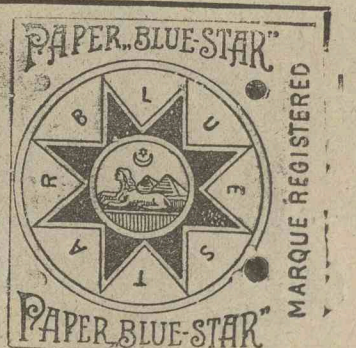
— **A helybeli róm. kath. fiúiskola** f. hó 8-án tartott gyermek estélyén az összes bevétel 627 K 19 f volt. Felül fizettek: Lemacher kapitány és özv. Spanilliné 5—5 K, Révffy kir. ügyész 4.40. gr. Mikes, Simó János, Tamás Balázs 3—3 K, Kovács János, id. Dézsi Antal, Matskássy Ignác, Szakács Károlyné, Zonda József 2—2 K, Janicsek József, Novák N. Trunca szemlész 1—1 K, Ferenczy Endre 60, Orbán Miklós 20 f. A szerzetes tanítók ezennel köszönetet mondanak a n. é közönség érdeklődéséért s azoknak szivességéért, kik bármiben hozzájárultak estélyünk sikeréhez. 627.19 koronával szemben 344.89 korona kiadás volt. Tiszta jövedelem 282.30 korona. Ebből 132.30 koronával 23 gyermeknek adtunk ruhát. Részletesen: 8 egész öltönyt, 6 nadrágot 5 kabátot, 3 pár cipőt, 1 pár csizmát. 50 koronát iskolai könyvtárunk gyarapítására fordítottunk, míg 100 koronát takarékbba helyezünk s majd tavaszi ruhákra fordítunk.

— **Eladó kettős létra** Egy jó erős, három méteres bolti létra eladó. Cim e lap kiadóhivatalában.

FIGYELEM!
„AIDA” VERGE és „BLUE STAR” CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
 :: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! ::

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Palmay József. Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család-történeti adatokat tartalmaz.

Szám: 443—1911. tkvi.

Hirdetmény.

Székelyszenttamás község közös erdő és legelő illetményéről készült tkjegyzőkönyvre arányosítás követ kezében az 1869. évi 2579. sz I. M. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886: XXIX t.-c. az 1899 évi XXXVIII. t.-c. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892: XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E célból az átalakítási előmunkálatok és a helyesbítési eljárás Székelyszenttamás községben 1911. évi február hó 20-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottaik által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen nem találni észrevételeket annál biztosabban adják elő, mert a régi telkkönyvek végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a telkkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telkkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kilüszött határnapon kezdődő eljárás folyama alati jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel:

3. mindazok akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telkkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírasra az 1886: XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és J. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszereljék iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telkkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy

a bejegyzett jognak törlését kérelmezzeék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1911. jan. 16

Gyarmathy Ferenc, s. k.

kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hiteleül:

Dósa Aladár, kir. tszéki tkvvezető.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagy kereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

△ Minden embernek nélkülözhetetlen. △

ERLICH „606”

Legközelebb megjelenik

Erlích és Hata

o sajátkezü munkája o

az általuk feltalált „606” gyógyszeréről. Az eredeti kísérletek megörökített élethü képeivel. Írták: Dr EHLICH P. és Dr HATA S. Magyarra fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Dr MARSCHALKÓ TAMÁS kolozsvári egyet. tanár. Tudományos értéke mellett szenzációsan érdekes munka, melynek tartalmát minden kultur embernek ismernie kell. Bolti ára: füzve 6 K, diszkótésben 8 K. Az előfizetési összeg beküldése esetén bérmentve küldjük, utánvétel rendelés esetéa a portó a rendelő fizeti. Megrendelhető: HEGEDÜS és SÁNDOR könyvkiadóhivatalától Debrecenben és Székelyudvarhelyen BETEGH PÁL könyv-, papir- és írószerkereskedésében.

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-féle Hungária vendégfogadóban Székelyudvarhelyt, Kosth-u.22. sz. alatt kitűnő étkezés, borok, kőbányai sör és tiszta szobák állanak minden körre nézve. Vidéki papok, tanítók és jegyzők találkozó helye. Kocsiszin és istálló díjtalanul. Jó bánásmód és pontos kiszolgálásért szavatul **Barkóczy Albert**, vendégfő.

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Bélyegzők
Megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállítanak **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. Főzése a legszigorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

nyeremény-kötvényeinek legközelebbi huzása 1911. évi február hó 5-én főnyeremény **300000** kor.

feltétlen biztonságot nyújtó sorsjegy, melynek kiváló nyeresi esélye van, évenként 3-szor tekintélyes főnyereményekkel sorsolják, értéke folyton emelkedőben, úgy, hogy a legmegfelelőbb tőkebefektetésnek kínálkozik. **Napi árfolyamon, letétre és havi részletfizetésre**

legelőnyösebben kapható az Agrár takarékpénztár r. t.-nál.

Köhögés

rekedség, hurut és nyálkás-ság, görcs és hőkhurut ellen ne legyenek semmi egyebet, mint csakis a

KAISER-féle

mel-karamellákat a „három fenyővel” **5900**

közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánóktól a biztos eredményt igazolják. Csomagban 20 és 40 f-ért. Dobozban kapható 60 f-ért. Kapható gyógyszerárak és drogeriákban, valamint **Zsetty János** gyógyszerésznél Homoród-szt.-márton községben

REFORMÁTUS

DÍSZES

IMAKÖNYVEK

NAGY VALASZTÉK-
BAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
SZÉKELY-UDVARHELYT

Védjegy „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult házi-szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalom-illapító szernek bizonyult köszvényél, csúznál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ár: üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszer-tára az „Aranyoroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

ÉLET KÖNYVE

állandó házi orvos. Ingyenes gyógymód: tifusz, kolera, toroklob, rühl, vérhas, mindenféle himlő és vörheny, orbánc, bujakór, szá-márhurut, agy-, tüdő-, sziv-, gyomor-, méh- és bélgyulladás, vese-, máj-, lep-, hólyag bajok, skrófula köszvény, csuz, nyavalya-törés, aranyér, gutaütés, nehéz sebesülések, verszegénység, vízkórság, szárazbetegség (tuberku'ózis), torok- vagy mandolagyulladás, gyomorkatarus, örülés stb. el-len. Írta: DERZSI JÓZSEF. Az E. M. K. E. — tekintélyes orvosok ajánla-tára — népkönyvtarai részére 100 példányt elfogadott. Ára .. 3 korona. Kapható: ..

Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt és valamennyi könyvkereskedésben.

A múlt a múlté, a jelen és a jövő a **Smith-Bros írógépe!**

Kérjen prospektust

FARAGÓ TESTVÉREK

.. kizárólagos elárusítóktól ..

Budapest, V., Nador-utca 17 sz.

Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.